

Vlaams
Parlement

vergadering **C73**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Wonen, Armoedebelid en Gelijke
Kansen

van 8 januari 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Caroline Gennez tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over uithuiszetting door sociale huisvestingsmaatschappijen – 541 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katrien Partyka tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de terugvordering van sociale lasten in het kader van de vernietiging van de sociale lastenregeling van het decreet Grond- en Pandenbeleid (DGP) – 551 (2014-2015)	7
VRAAG OM UITLEG van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het foodwe.org-platform voor voedseloverschotten – 594 (2014-2015)	12
VRAAG OM UITLEG van de heer Jelle Engelbosch tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de begeleiding van private huurders bij een uithuiszettingsprocedure – 635 (2014-2015)	17

**VRAAG OM UITLEG van mevrouw Caroline Gennez tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over uithuiszetting door sociale huisvestingsmaatschappijen
– 541 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp.a): Ik ben geen habituee van deze commissie, minister, maar ik vond het nodig om te reageren op een situatie op het terrein in Mechelen en ongetwijfeld ook in verschillende andere steden en gemeenten. Het is een heel concrete vraag over een vonnis van de Mechelse vrederechter over de uithuiszetting van een Macedonisch gezin door de sociale huisvestingsmaatschappij Woonpunt.

Woonpunt Mechelen heeft de huurovereenkomst van asielzoekers die werden geschrappt uit het bevolkingsregister met verlies van verblijfsrecht gevorderd, omdat ze niet langer een domicilie op het verhuurde pand hadden. De motivatie was dat ze daardoor niet langer voldeden aan de voorwaarden voor een sociale woning, zoals bepaald in artikel 92 van de Vlaamse Wooncode. Deze situatie, oordeelt het vonnis, is echter niet te wijten aan een ongeoorloofde handeling van de huurders, maar aan een beslissing van de overheid, die niet in uitvoering van de wetgeving genomen is, maar op basis van een omzendbrief van de dienst Vreemdelingenzaken van 30 augustus 2013. Daarin vraagt de dienst Vreemdelingenzaken aan gemeenten om vreemdelingen af te voeren uit het bevolkingsregister – niet mijn woorden, het is iets anders dan een ambtshalve schrapping, hiermee wordt een nieuwe categorie ingevoerd – zodra de dienst Vreemdelingenzaken een negatieve verblijfsbeslissing neemt, ook als er nog eventueel een schorsend beroep is bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

De Mechelse rechter heeft gezegd dat de omzendbrief in de hiërarchie van de Belgische rechtsregels komt na de Grondwet, de wetgevende normen en de uitvoerende normen. Volgens de redenering van de vrederechter primeert de huurwetgeving in dezen. Het niet hebben van een domicilie op het adres van de hoofdverblijfplaats is geen ernstige of blijvende tekortkoming van de verplichtingen als sociale huurder. De familie werd dan ook ten onrechte verzocht om haar woning te verlaten.

De rechtbank was van oordeel dat de huurovereenkomst tussen de sociale huisvestingsmaatschappij Woonpunt Mechelen en de betrokken Macedonische familie, die sinds vijf jaar in ons land verblijft, perfect de taal spreekt, ingeburgerd is en contractueel steeds de verplichtingen als huurder was nagekomen, niet kon worden opgezegd. Bovendien hebben de huurders, zoals gezegd, nog een procedure lopen bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Die uitspraak is nog niet gekend. "Het is niet geheel onwaarschijnlijk dat deze ook met positief gevolg kunnen aflopen zodat zij domicilie kunnen hebben op hun hoofdverblijfplaats", stond in het vonnis. Het hangende beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen heeft uiteraard een schorsende werking ten aanzien van het uitwijzingsbevel, wat betekent dat gedwongen uitvoering sowieso onmogelijk is.

Dit is een heel concreet geval, minister, van mensen die ik persoonlijk ken, en die inderdaad geïntegreerd zijn en perfect Nederlands spreken. Ongetwijfeld zullen er ook bij andere huisvestingsmaatschappijen op basis van dezelfde omzendbrief mensen in dezelfde situatie verkeren.

Minister, hebt u weet van gelijkaardige situaties, waarbij huurders bij een sociale huisvestingsmaatschappij worden verzocht om hun woning te verlaten, in navolging van de genoemde omzendbrief? Erkent de Vlaamse Regering de precedentswaarde van de juridische uitspraak van de vrederechter in Mechelen, die stelt dat het niet hebben van een domicilie op de plaats van de hoofdverblijfplaats niet te wijten is aan een ongeoorloofde handeling van de huurders maar aan een beslissing van de overheid? Gaat u als minister van Wonen de sociale huisvestingsmaatschappijen informeren over het feit dat de huurwetgeving in dezen primeert boven de omzendbrief? Dat zou veel huisvestingsmaatschappijen het leven en het werken gemakkelijker kunnen maken.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Ik wil waarschuwen dat we toch omzichtig moeten omspringen met individuele gevallen. U raakt enkele zaken aan, aan de hand van een concreet voorbeeld. Juridisch heb ik daar een beetje problemen mee, maar goed, ieder vult zijn vragen in zoals die zelf wil.

Met respect voor de scheiding van de machten wens ik toch ook te benadrukken dat de uitspraak van de rechter – ik ken de man persoonlijk – geen achterpoortjes mag openen om bijkomende rechten te proberen te verkrijgen. U verwijst zelf naar mensen in een gelijkaardige situatie. Sommige mensen wonen bijvoorbeeld bij op een illegale manier. Sommige mensen die officieel een huurcontract hebben voor een sociale woning, gaan toch nog illegalen huisvesten, met de beste bedoelingen waarschijnlijk wel. Het gevaar bestaat dat sommige mensen deze uitspraak gaan aanwenden om te proberen meer verblijfsrechten af te dwingen in een sociale woning, en dat moeten we toch te allen prijze vermijden.

Al bij al komt het er volgens mij op neer – en dat is federale materie – dat we moeten zien dat de onzekerheid die al te lang aansleept over verblijfsrechten en daaraan gekoppeld al dan niet een domicilierecht, beperkt blijft. De federale overheid werkt daaraan. We hopen snel meer duidelijkheid te hebben.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Dank u, mevrouw Gennez, voor de zeer interessante maar ook zeer complexe vraag. Het is inderdaad niet goed – maar u hebt dat ook niet uitvoerig gedaan, dus ik zie geen probleem – om in de commissie of in het openbaar in te gaan op concrete dossiers. U weet wat de belangrijkste voorwaarden zijn om in aanmerking te komen voor een sociale woning. Een van de voorwaarden in het kaderbesluit Sociale Huur is dat je op het moment van inschrijving en gedurende de hele periode van huur ingeschreven moet zijn in het bevolkingsregister of in het vreemdelingenregister. U hebt verwezen naar een omzendbrief van 30 augustus 2013, die niet is verstuurd door de dienst Vreemdelingenzaken, maar door de voormalige minister van Binnenlandse Zaken, mevrouw Milquet.

Die omzendbrief zorgt onmiddellijk voor een aantal problemen, die u hebt aangehaald. Ik erken die ook. U verwijst naar een concreet geval. Ik heb op mijn bureau ook verschillende beroepen liggen van andere huisvestingsmaatschappijen, waarover ik niet zal uitweiden, maar met gelijkaardige gevallen. Ze verwijzen naar een huurder die voldeed aan de toetredingsvoorwaarden, dus effectief was ingeschreven in het vreemdelingenregister, en in een procedure zat. De procedure is afgelopen, maar de huurder gaat onmiddellijk in beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Het grote probleem is dat daar een vacuüm ontstaat voor de nieuwe verblijfskaart.

De omzendbrief bepaalt nu dat, zodra iemand het verblijfsrecht kwijt is – wat nog niet betekent dat die definitief het bevel heeft gekregen om het land te verlaten – de steden of gemeenten onmiddellijk moeten overgaan tot ambtelijke schrapping, op instructie dus van mevrouw Milquet. Dat zorgt voor problemen.

Ik heb recent staatssecretaris Francken van de Federale Regering gecontacteerd en gevraagd naar zijn visie over die omzendbrief. Hij heeft benadrukt – wat ook mijn mening is – dat deze omzendbrief niet boven het recht op wonen staat. Wij merken dat mensen die een procedure hebben afgerond en een uitspraak hebben gekregen, onmiddellijk in beroep gaan bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Er wordt ook altijd een nieuwe verblijfskaart gegeven, weliswaar van korte duur. Toch blijf je met dat vacuüm zitten.

Door de omzendbrief moet een gemeente, stad of OCMW onmiddellijk overgaan tot ambtelijke schrapping. Dat zorgt inderdaad voor heel wat problemen voor mensen die bijvoorbeeld een sociale woning huren en die daar dan zouden moeten worden uitgezet, hoewel ze na een maand een nieuwe verblijfskaart krijgen en opnieuw recht hebben op een sociale woning. Zij kunnen dan niet gewoon zeggen dat ze weer rechtsgeldig in het land zijn. Dan moeten ze zich opnieuw inschrijven op de wachtlijst en kunnen ze niet onmiddellijk in een sociale woning, wat tot zeer onmenselijke situaties leidt.

Maar, collega's, ik benadruk dat er verschillende situaties zijn. Voor iemand die bij aanvraag over geldige verblijfsdocumenten beschikt, ingeschreven is in het vreemdelingenregister en altijd braaf de huurdersverplichtingen is nagekomen, is er geen probleem. Maar als er een definitieve uitspraak komt en een definitief bevel om het grondgebied te verlaten, is het wel aan de huisvestingsmaatschappij om het huurcontract op te zeggen. Dat is logisch, denk ik.

Een ander voorbeeld is dat men in orde is bij de toewijzing van een sociale woning, dus ingeschreven in het bevolkingsregister of het vreemdelingenregister, maar dat er intussen iemand bij komt wonen die niet aan de voorwaarden voldoet. Dergelijke gevallen zijn er ook heel veel. De hoofdelijke huurder is dus in regel, maar hij geeft bijwoning aan iemand die geen geldig verblijfsrecht heeft. Als dat na drie, vier, vijf jaar uitkomt, zijn er twee problemen. De persoon die bijwoont, heeft geen geldige verblijfsdocumenten, heeft alle procedures uitgeput en zal dus – voor de zoveelste keer – een bevel krijgen om het grondgebied te verlaten. Bovendien is de eigenlijke huurder zijn huurdersverplichtingen niet nagekomen, omdat die gedurende vele jaren illegale bijwoning heeft getolereerd. Dan vind ik dat een sociale huisvestingsmaatschappij het recht heeft – en het staat ook zo in het kaderbesluit Sociale Huur – om tot echte actie over te gaan.

Uw concrete vraag over uw concreet probleem is niet enkel aan de orde in Mechelen. Er zijn in andere steden soortgelijke gevallen. Genk is trouwens redelijk recent in het nieuws geweest.

Ik ga de omzendbrief niet laten primeren op het recht op wonen, omdat er, zodra iemand in beroep gaat bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, onmiddellijk wordt overgegaan tot het afgeven van een zeer voorlopige verblijfstitel of wat dan ook. Ik ga de huisvestingsmaatschappijen dus aanraden om die mensen vooralsnog niet uit hun sociale woning te zetten. Maar ik ga ze natuurlijk ook wel vragen om zeer goed op te volgen wat de verblijfstitel van de betrokkene is in de toekomst. Dat is niet meer dan billijk, denk ik. Als iemand alle procedures heeft uitgeput en echt het land moet verlaten, mogen en kunnen wij niet meer bij machte zijn om een sociale woning aan de betrokkene te verhuren.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, minister, ik dank u. Ik denk dat u een wijze interpretatie van de rechtsregels en de hiërarchie van de normen hanteert. Ik meen ook dat het zinvol is dat u algemene informatie aan alle huisvestingsmaatschappijen overmaakt. Hoe sneller dat kan gebeuren, hoe beter. Ik neem aan dat ook het vonnis in Mechelen daar een rol in kan spelen en dat het precedentswaarde heeft.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik kan natuurlijk niets doen aan het al dan niet vernietigen van de bewuste omzendbrief, dat is mijn bevoegdheid niet. Ik kom nu natuurlijk constant in aanraking met zulke dossiers omdat de beroepen allemaal op mijn bureau terechtkomen. Als zulke beroepen in soortgelijke omstandigheden op mijn bureau terechtkomen, ben ik eerder geneigd om ze niet in te willigen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Als u de informatie geeft aan alle huisvestingsmaatschappijen, is het dan ook de bedoeling dat u ze afraadt om in beroep te gaan? Ik kan me voorstellen dat men in beroep gaat tegen dergelijke vonnissen.

Minister Liesbeth Homans: Het grote probleem zijn natuurlijk de bepalingen die heel duidelijk zijn, onder meer in het licht van het besluit Sociale Huur. Een sociale huisvestingsmaatschappij moet zich daar natuurlijk ook aan houden. De bepalingen zeggen dat men ingeschreven moet zijn in het bevolkingsregister of het vreemdelingenregister.

Nu is er een klein vacuüm gecreëerd door de omzendbrief die zegt dat onmiddellijk moet worden overgegaan tot een ambtelijke schrapping. Op het moment dat de betrokkene niet in het vreemdelingenregister is ingeschreven, moet de sociale huisvestingsmaatschappij in feite overgaan tot het opzeggen van het huurcontract. Dat is gewoon wettelijk zo bepaald. Ze moeten natuurlijk de geldende regels naleven.

Er is dan een vonnis. De betrokken huurders gaan dan meestal naar de toezichthouder. De toezichthouder doet dan een uitspraak en dan komt er eventueel een vonnis. En dan komt dat dossier al dan niet op mijn bureau terecht. Niet elke huisvestingsmaatschappij gaat in beroep tegen de beslissing van een toezichthouder of van een vrederechter. Er zijn er die dat doen. Eigenlijk hebben ze juridisch geen enkele poot om op te staan om het niet te doen. Ze zijn eigenlijk verplicht om het te doen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Ze zijn natuurlijk niet verplicht om een procedure in te leiden, zeker niet als u op basis van de hiërarchie van de normen zegt dat het woonrecht primeert op de omzendbrief. Dat lijkt me een duidelijke stelling en ook een duidelijke beleidsstelling: het is niet noodzakelijk dwingend om in beroep te gaan. Het is ook maar administratieve rompslomp en het zijn kosten voor een huisvestingsmaatschappij die misschien niet wenselijk zijn.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Gennez, ik geef u gelijk, maar ze kunnen wettelijk gezien niet anders dan het doen. Maar ik denk ook wel dat, gelet op de beroepen die niet zullen worden ingewilligd in zulke zaken, veel sociale huisvestingsmaatschappijen zullen beslissen om nog eventjes te wachten omdat

er op korte termijn wel een nieuwe verblijfstitel komt, al dan niet van korte duur. Ze hoeven deze procedure, die inderdaad ook kostelijk is, dan niet te doen. Hier ben ik redelijk van overtuigd.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Ik dank de minister voor haar positieve antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katrien Partyka tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de terugvordering van sociale lasten in het kader van de vernietiging van de sociale lastenregeling van het decreet Grond- en Pandenbeleid (DGP) – 551 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Mevrouw Katrien Partyka (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de problematiek is bekend. Het decreet Grond- en Pandenbeleid verbond een sociale last aan projecten van private bouwheren. Het arrest van het Grondwettelijk Hof vernietigde dat met terugwerkende kracht: de regeling met betrekking tot de sociale last wordt geacht nooit te hebben bestaan.

In het geval dat er reeds een vergunning met sociale last was, blijft die haar gelding behouden tot op het ogenblik dat zij wordt hervormd of ingetrokken. De intrekking van de beslissing inzake de sociale last kon binnen een termijn van zes maanden vanaf 10 februari 2014, de datum van publicatie van het arrest in het Belgisch Staatsblad. Dat kon gebeuren door middel van een eenvoudig schrijven aan het bestuursorgaan dat de vergunning had verleend.

De reeds betaalde sociale bijdragen, zoals voorzien in het inmiddels vernietigde artikel 4.1.19 van het Grond- en Pandendecreet, kunnen in principe pas teruggevorderd worden nadat de nodige stappen zijn gezet om de sociale last weg te werken.

Over deze problematiek is het hier tijdens de vorige legislatuur al gegaan in de plenaire vergadering van 8 januari 2014 en de commissievergadering van 16 januari 2014. Voormalig minister van Wonen, mevrouw Van den Bossche, liet toen verstaan dat de sociale bijdragen, de reeds betaalde afkoopsommen, konden worden teruggevorderd. Samen met de toenmalige minister voor Ruimtelijke Ordening, de heer Muyters, zou een inventaris worden opgemaakt om duidelijkheid te scheppen bij alle beslissingen gebaseerd op onwettigheden uit het Grond- en Pandendecreet, ook inzake de schadeclaims.

Ook toen al konden ministers Van den Bossche en Muyters geen antwoord geven op de vraag naar terugvordering van sociale bijdragen bij het Vlaamse Gewest indien deze bijdragen, conform de bepalingen in het decreet, reeds werd ingezet voor een sociaal woonbeleid, aangezien de Vlaamse Regering hierover nog geen beslissing had genomen en ze in lopende zaken geen beslissing meer kon nemen.

Minister, ik heb een aantal concrete vragen. Kunt u aangeven hoeveel private bouwheren die de sociale last uitvoerden door middel van een storting van een sociale bijdrage, al een procedure tot terugvordering zijn gestart? Hoe verloopt

de procedure indien de sociale bijdrage door de steden en gemeenten reeds werd ingezet ten bate van het gemeentelijk sociaal woonbeleid, zoals werd voorgeschreven in het reeds vermelde artikel 4.1.19? Indien terugvordering mogelijk is of zou zijn, welke procedure zal daartoe dan worden gevolgd? Is er een inventaris van wie recht heeft op een schadeclaim? Welke uitgaven kunnen in aanmerking worden genomen voor een terugvordering? Met andere woorden: welk deel zal ten laste vallen van het Vlaamse Gewest en welk deel ten laste van de steden en gemeenten zelf?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, het is een interessante vraag. Ik ben heel benieuwd naar het antwoord.

Om de vraag wat concreter te maken voor de collega's en ter attentie van de minister, wil ik het even hebben over mijn gemeente, Maldegem. We hebben natuurlijk het decreet correct toegepast. Zoals was bepaald, hebben we destijds sociale lasten opgelegd in verkavelingsvergunningen. Dat betekent dat wij bij grote verkavelingen van meer dan 10 loten of bij verkavelingen van meer dan 500 vierkante meter, aan de private verkavelaar een sociale last oplegden.

Er was een cascade uitgebouwd. De private ontwikkelaar kon kiezen hoe tewerk werd gegaan: in samenwerking met een sociale huisvestingsmaatschappij de sociale last vervullen of door als private ontwikkelaar zelf te bouwen. En dan was er natuurlijk de bewuste afkoopsom. De private ontwikkelaar kon 50.000 euro per lot sociale last storten in de gemeentelijke kas. Die 50.000 euro per lot moest natuurlijk worden aangewend voor het lokaal sociaal woonbeleid. Collega Partyka wees er al op.

In mijn gemeente is het zo gebeurd dat meerdere private verkavelaars netjes 50.000 euro per lot hebben gestort op de gemeentelijke rekening. Die middelen worden aangewend voor lokaal woonbeleid. De vraag is nu natuurlijk wat er gebeurt indien private ontwikkelaars zich geroepen voelen om dat bedrag terug te vorderen. De sociale last wordt immers geacht nooit te hebben bestaan. Natuurlijk zullen de private bouwheren dat bedrag terugvorderen. Op welke manier zal dat gebeuren? Wat adviseert u aan de lokale besturen? Hoe moeten ze hiermee omgaan? Moeten de lokale besturen stante pede een overschrijving doen? Of neemt Vlaanderen de verantwoordelijkheid hiervoor op zich en worden de bedragen vanuit Vlaanderen teruggestort aan de private bouwheren?

Dit is dus een heel concrete vraag in het belang van de lokale besturen die een sociale last hebben opgelegd, die correct hebben gehandeld volgens het decreet en die de private bouwheren 50.000 euro in de kas hebben laten storten. Wat als die bedragen nu worden teruggevorderd?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Voorzitter, ik wil me zeer kort bij deze vraag om uitleg aansluiten. Het arrest dateert van eind 2013. We zijn ondertussen meer dan een jaar verder. Uiteraard zijn er ondertussen verkiezingen geweest. Er is een nieuwe Vlaamse Regering gevormd en geïnstalleerd. De beleidsnota's zijn besproken. Wat is op dit ogenblik echter de concrete stand van zaken? Gaan we in de richting van een hersteldecreet of wordt een ander denkspoor gevolgd?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint (sp.a): Voorzitter, ik wil hier niet alle individuele gevallen van steden en gemeenten aanhalen. Wij zijn inmiddels ervaringsdeskundigen die het hebben meegemaakt. In elk geval is elke euro die aan

sociaal woonbeleid wordt besteed, geen verloren euro. Dat geld is nuttig besteed. Wat dat betreft, is het geen groot probleem.

Minister, ik wil de gelegenheid te baat nemen om te betreuren dat u niet zult proberen de sociale last opnieuw te herstellen. U wilt de door het Grondwettelijk Hof vernietigde bepalingen niet herstellen. Dit is tijdens de bespreking van de beleidsnota reeds ter sprake gekomen. Met betrekking tot het wonen in eigen streek zult u wel een poging ondernemen om de bepalingen te herstellen. Met betrekking tot de sociale last zal dat niet gebeuren.

Het betreft hier een heel nuttig instrument om de sociale huisvesting binnen de steden en de gemeenten op een evenredige wijze te laten verlopen. Bovendien is dit niet onmogelijk. Het is niet verboden. Indien het op een evenredige manier kan gebeuren, kunnen die voorwaarden aan private actoren worden opgelegd.

Het probleem was dat dit niet bij de Europese Commissie werd aangemeld. Het lijkt me nuttig eens te onderzoeken in welke mate het, mits het nodige overleg met de Europese Commissie, mogelijk zou zijn de bepalingen in verband met de sociale last na een aanmelding te herstellen. Zeker als we de vastgelegde sociale objectieven tegen de vooropgestelde datum willen halen, lijkt het me ontzettend belangrijk dit instrument opnieuw in handen te krijgen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, ik wil eerst een voorafgaande opmerking maken. Ik vind het een goede zaak dat dit hier wordt besproken. Deze kwestie is al tijdens plenaire vergaderingen en in deze commissie aan bod gekomen. Ik vrees echter dat we meer claims kunnen krijgen indien we meer ruchtbaarheid aan de problematiek geven. Dat lijkt me niet altijd zeer positief.

Mevrouw Partyka, u hebt een aantal pertinente vragen gesteld. Ik begrijp dat de lokale besturen met betrekking tot een aantal zaken duidelijkheid willen krijgen. We kennen allemaal de arresten van het Grondwettelijk Hof. Ik zal de inhoud niet herhalen.

In de eerste plaats is me gevraagd hoeveel procedures momenteel lopende zijn. Bij enkele bestendige deputaties en bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen lopen momenteel administratieve beroepsprocedures tot hervorming van de beslissingen waarbij een vergunning met sociale last is afgeleverd. Volgens mij zullen de eerste uitspraken van de bestendige deputaties een hoge precedentwaarde hebben. Aangezien ze mogelijk een antwoord op een aantal nog resterende vragen en knelpunten zullen bieden, lijkt het me belangrijk geen overhaast werk te leveren en deze uitspraken af te wachten.

Daarnaast lopen nog twee gerechtelijke procedures tot terugvordering van de sociale bijdragen. De eerste procedure is bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel ingesteld tegen de gemeente Hoeilaart en tegen het Vlaamse Gewest. Deze zaak zal op 18 september 2015 worden gepleit. Dat is nog even. Op vraag van de vergunninghouder heeft de provincie Vlaams-Brabant beslist de sociale last te schrappen. De gemeente Hoeilaart heeft hiertegen echter beroep aangetekend bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. De tweede procedure is bij de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen ingesteld tegen de gemeente Brasschaat. Hierop heeft de gemeente Brasschaat het Vlaamse Gewest gedagvaard in tussenkomst en vrijwaring. De vergunninghouder heeft geen initiatief genomen om de sociale last uit de vergunning te laten schrappen. Gelet op de conclusietermijnen zal deze zaak op 28 mei 2015 worden gepleit.

De volgende vraag is hoe we dit in de toekomst eventueel zullen regelen. Volgens mij is het belangrijk dat we de uitspraken in deze lopende zaken afwachten. Het

is altijd mogelijk dat gerechtelijke uitspraken een zekere precedentwaarde hebben. Ze kunnen ons ook iets leren en bijbrengen. Het zou niet goed zijn nu overhaast allerlei beslissingen te nemen die ons misschien nog meer in de problemen zouden kunnen brengen.

Ik heb begrip voor de vragen van de lokale besturen. Wat gebeurt er als wordt beslist dat de sociale last toch moet worden terugbetaald? Volgens mij heeft toenmalig minister Van den Bossche in het verleden verklaard dat dit nooit op kosten van de betrokken gemeente of stad zou kunnen gebeuren. De Vlaamse overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen. De lokale besturen hebben braaf uitgevoerd wat de Vlaamse Regering heeft gevraagd. Het zou niet billijk zijn die steden en gemeenten nu voor de kosten te laten opdraaien.

Ik wil hieraan toevoegen dat het niet zo eenvoudig is een schadeclaim in te dienen. De betrokkene moet immers aantonen dat schade is geleden. Dat is niet zo eenvoudig. Mevrouw Taeldeman heeft daarnet een bedrag van 50.000 euro vermeld. We weten allemaal dat de kans bestaat dat dit bedrag gewoon in de bouw van de andere woningen in dezelfde verkaveling is doorgerekend. De betrokkenen moeten zeer goed kunnen aantonen dat ze wel degelijk schade hebben geleden. Dat is niet altijd evident.

Hoewel de concrete vraag niet is gesteld, wil ik hier nog aan toevoegen dat momenteel vijf claims lopende zijn. Ik herhaal dat het aantonen van de schade in die gevallen niet evident zal zijn.

Vervolgens is me gevraagd of een inventaris is opgesteld om te bepalen wie recht op een schadeclaim heeft. De Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) heeft geen gegevens bijgehouden over de bijdragedossiers van gemeenten die van de inkomsten van de sociale last hebben genieten. Het Agentschap Wonen-Vlaanderen beschikt enkel over de gegevens van gemeenten die op vrijwillige basis informatie in de module voor het vergund sociaal woonaanbod hebben ingevoerd.

Het Departement Ruimte Vlaanderen valt eigenlijk onder de bevoegdheden van de minister van Omgeving. In het voorjaar van 2014 heeft toenmalig minister Van den Bossche dit departement de opdracht gegeven een inventaris van alle vergunningen met een sociale last op te stellen. Tot nu toe is die taak niet opgeleverd. Ik weet niet of een dergelijke inventaris zo eenvoudig is. Volgens mij is dit redelijk arbeidsintensief. Ik zal het Departement Ruimte Vlaanderen nog eens contacteren met de vraag te onderzoeken of een dergelijke inventaris alsnog kan worden opgesteld.

De heer Hendrickx heeft me gevraagd wat we zullen doen. Ik werk aan een nieuw besluit. Zoals ik daarnet al heb vermeld, lijkt het me echter belangrijk de eerste gerechtelijke uitspraken met betrekking tot een aantal concrete dossiers af te wachten om goed werk te kunnen leveren.

Mevrouw Hostekint, u betreurt dat we het wonen in eigen streek wel willen herstellen en de sociale last niet. De heer Vandenbroucke heeft dit punt tijdens de bespreking van de beleidsnota al ter sprake gebracht. Het probleem met de sociale last is niet enkel dat er geen aanmelding bij de Europese Commissie is geweest. Er zijn veel meer problemen met het principe van de sociale last. De staatssteun, bijvoorbeeld, is een behoorlijk probleem gebleken. Om die reden hebben we beslist dat het zeer moeilijk zal zijn dit te repareren.

Dat betekent niet dat ik mijn administratie niet nog een laatste keer de opdracht wil geven dit te onderzoeken. Het repareren van het wonen in eigen streek lijkt me echter net iets eenvoudiger. Het arrest van het Grondwettelijk Hof bevat

immers minder gronden tot schorsing hiervan dan gronden tot schorsing van de sociale last.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé (CD&V): Voorzitter, aansluitend op het antwoord van de minister zou ik graag een bijkomende vraag ter verduidelijking willen stellen. Een verkavelaar kon de sociale last bij de organisatie van een verkaveling niet realiseren omdat het om een residentiële verkaveling ging en het de sociale last kon afkopen.

Dat kon. Bij het schrappen van de sociale lasten is dit weggevallen. De verkavelaar vraagt het geld terug van het stadsbestuur. Moest dan eigenlijk het lokale bestuur of de verkavelaar een schadeclaim hebben ingediend? Ik wil gewoon nog eens een verduidelijking, want dit is toch niet onbelangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Mevrouw Katrien Partyka (CD&V): Minister, ik heb begrip voor uw antwoord, maar het is natuurlijk niet afdoend, in de zin die u ook zelf hebt aangegeven. De betwistingen en juridische procedures die lopen, dat is één zaak, maar dat was eigenlijk ook niet de vraag. De vraag ging heel concreet over de sociale lasten die zijn uitgevoerd, die zijn afgekocht en die reeds opnieuw zijn geïnvesteerd. Daar is dus geen juridische vraag meer over. Dat zijn dingen die zijn gebeurd, inderdaad op vraag van de decreetgever, volledig conform de wetgeving. U zegt dat de Vlaamse overheid ter zake haar verantwoordelijkheid zal nemen. Dat is natuurlijk heel positief. Het lijkt me enigszins een illusie te denken dat er geen vragen zullen komen als men daar weinig ruchtbaarheid aan geeft. Die zullen er natuurlijk wel komen. Er zal immers worden teruggevorderd van de gemeentebesturen, die zich ook in penibele situaties bevinden. Die vraag zal er dus sowieso komen. Het lijkt me belangrijk om daar een antwoord op te hebben. Die vraag wat er concreet moet gebeuren, zal immers blijven komen. Het is niet door de boot af te houden dat de vragen er niet zullen komen.

De vraag naar inventarisatie is gesteld. Ik vind het dan ook vreemd dat dit niet is gebeurd. Daar zullen ongetwijfeld wel redenen voor zijn, maar ook wat dat betreft, lijkt de struisvogelpolitiek me geen goede politiek. Het lijkt me belangrijk dat de overheid de omvang van het probleem inschat, om ook daarop een adequaat antwoord te kunnen geven. Ik onthoud dat de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid zal nemen, maar ik stel wel voor dat dan ook snel duidelijk wordt op welke manier ze haar verantwoordelijkheid zal nemen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Zoals mevrouw Coppé zegt, er zijn natuurlijk twee soorten. Men kan een dossier hebben waarin de sociale lasten zijn afgekocht. Dat is het geval geweest in het concrete dossier van de gemeente Brasschaat. Nu is het de vraag wat er gebeurt. Een andere mogelijkheid is dat de sociale lasten werden volbracht door de verkavelaar, de ontwikkelaar of wie dan ook, en dat die nu zegt dat hij dat eigenlijk niet had moeten doen. Dat is dus een ander geval. Dan kan je natuurlijk alleen maar een schadeclaim indienen als je kan aantonen dat je schade hebt geleden. Ik verwijs naar mijn voorbeeld van daarnet. Als u bijvoorbeeld uw kosten hebt doorgerekend in de andere woning, dan hebt u geen schade geleden. Dat zijn inderdaad twee verschillende dossiers. In het concrete voorbeeld van Brasschaat – en Brasschaat is niet de enige gemeente op dat vlak, voor alle duidelijkheid – heeft de gemeente gewoon 50.000 euro gekregen. Nu zegt men dat men dat geld niet had moeten geven, want dat men de rest van de verkaveling gewoon heeft gedaan zoals men dat had moeten doen.

Mevrouw Partyka, wat die inventaris betreft, betreur ik ook dat Ruimte Vlaanderen en de minister bevoegd voor de ruimtelijke ordening daar niet in slaagt. Ik zal echter contact opnemen met haar. Ik meen wel dat er wat verzachtende omstandigheden zijn: het was het einde van een regeerperiode, er waren verkiezingen, de nieuwe regering moest worden opgestart en dergelijke meer. Ik vind het echter wel belangrijk dat we een overzicht kunnen krijgen. Ik kan u wel zeggen dat de claims ondertussen binnensijpelen, maar dat dit vooralsnog beperkt blijft.

Voor alle duidelijkheid, ik wil heel graag over dit onderwerp blijven debatteren. Het was dus geenszins mijn bedoeling om te zeggen dat u daar geen vragen meer over mag stellen. Ik wil alleen mensen die nog niet op de hoogte zijn van een eventueel recht op een claim, niet op gedachten brengen. (*Gelach*)

Mevrouw Partyka, ik wil u en ook andere lokale besturen geruststellen: in ieder geval zal, als er zal moeten worden betaald door een gemeente of een stad, de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid nemen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Ik herinner me dat op het einde van de vorige legislatuur toenmalig minister Van den Bossche in de plenaire vergadering of in de commissie heeft gezegd dat zij en haar kabinet een poging zouden doen om tot een dading te komen met private bouwheren, om op die manier procedures te vermijden.

Weet u of die poging inderdaad is gedaan? Zijn er gesprekken geweest om tot een dading te komen, en wat was dan de reactie van de private bouwsector? Als dat niet gelukt is, dan is de volgende stap natuurlijk de gerechtelijke procedure.

Minister Liesbeth Homans: Dat is enigszins verschillend van dit debat. Dat waren projecten die al een vergunning hadden en die in uitvoering waren. Daarmee is er inderdaad een dading afgesloten, in de meeste gevallen.

Mevrouw Katrien Partyka (CD&V): Minister, wat u zegt, is waar: er zijn twee soorten. Mijn vraag ging eigenlijk over de meest duidelijke soort, de tweede, waarbij de gemeente heel duidelijk het geld heeft gekregen en dat al heeft geïnvesteerd. Ik meen dat ter zake geen verder juridisch werk nodig is. Ik vind uw antwoord heel duidelijk, in de zin dat u zegt dat de Vlaamse overheid ter zake haar verantwoordelijkheid zal nemen. Dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het foodwe.org-platform voor voedseloverschotten
– 594 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Voorzitter, minister, geachte leden, de timing van deze vraag kon eigenlijk niet beter zijn, zo net na de feestdagen. Het is niet de bedoeling om mensen hier een schuldgevoel aan te praten, maar dit lijkt me een zeer geschikt moment om een beetje aan zelfreflectie te doen over het gegeven dat we ook individueel wel af en toe gewoon perfect bruikbaar

voedsel verspillen. Als we dat met zijn allen doen, dan betekent dit dat wereldwijd vaak een derde van het voedsel wordt verspild. Dat heeft dan minder te maken met het persoonlijk consumptiepatroon, maar wel met de productie- en vooral ook de distributieorganisatie. Het gaat over 1,3 miljard ton. Ter zake kan een rechtvaardigheidsvraag worden gesteld, als we weten dat op hetzelfde moment mensen verstoken zijn van basisproducten zoals voedsel, maar er is ook een ecologische en zelfs economische component aan. Wat je weggooit, is ook verspild.

Bij die tonnen voedsel zitten er heel vaak gewoon eetbare producten, die we verloren laten gaan. Minister, ik vond het dan ook interessant om in uw beleidsnota te lezen dat u wilt investeren in hefboomprojecten, in het bijzonder binnen de sociale economie, die deze voedseloverschotten wat Vlaanderen betreft zouden moeten kanaliseren in de richting van sociale redistributie. U haalt de voorbeelden aan van veilingen of lokale samenwerking met supermarkten. Ik citeer u: "Deze kunnen naast economische baten (lagere aankoopkosten, verminderen van afvalverwerkingskosten) ook grote (directe en indirecte) maatschappelijke winsten realiseren onder meer op het vlak van tewerkstelling en voldoende gezond voedsel (...) voor iedereen."

Bij diezelfde zoektocht kwam ik uit bij de organisatie foodwe, een non-profitproject dat al actief was in Brussel en Wallonië en nu ook zijn werkingsgebied wil verruimen tot Vlaanderen. De organisatie heeft als doel voedselverspilling te verminderen. Ze faciliteert professionals om onverkochte, maar nog perfect goede, eetbare voorraden voedsel te verstrekken aan goede doelen of maatschappelijke verenigingen. Distributeurs, producenten, restaurants, hotels, kleine handelaren, veilingen en dergelijke kunnen allemaal gebruikmaken van het platform om een voedseldonatie te doen, waarna dat kan worden opgehaald.

Nu, de tijd staat niet stil, want eergisteren las ik dan dat Delhaize wekelijks 3000 porties voedsel zou willen doneren aan de voedselbank Brussel - Brabant. Er zijn heel wat spelers die zich gaandeweg bewust worden van het probleem. Ik denk dat dat een goede zaak is. Vorige legislatuur was er een pilootproject in Sint-Truiden, waarbij vrijwilligers in lokale supermarkten zaken uit de rekken haalden om ze te distribueren. Ik zou zeggen: laat duizend bloemen bloeien in dezen.

Minister, ik had graag wat concretisering bij het engagement dat u in de beleidsnota nam om werk te maken van het terugdringen van voedseloverschotten, ik vermoed ook mede geïnspireerd door een resolutie van dit parlement.

Minister, kunt u uw concrete initiatieven op het vlak van 'sociale redistributie' en het tegengaan van voedseloverschotten toelichten? Welke projecten zijn er vandaag? Welke projecten plant u en op welke termijn? Welke budgetten zijn daarvoor uitgetrokken? Kent u het platform foodwe.org? Hoe staat u tegenover dit initiatief? Bent u bereid met hen en met anderen, bijvoorbeeld Delhaize, contact te leggen en te onderzoeken in welke mate een samenwerking en ondersteuning mogelijk is? Ik bedoel dan natuurlijk niet dat u zelf naar de Delhaize zou moeten gaan.

De voorzitter: We sluiten de commerciële boodschappen hierbij af.

De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Ik heb niet zozeer een vraag, maar ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om jullie kennis te geven van een mooi initiatief, een best practice. U weet dat ik uit Mechelen kom. We hebben daar een heel grote veiling van fruit en groenten. Onze veiling levert jaarlijks 1 miljoen kilogram aan overschotten via een 70-tal gekende verenigingen aan allerhande

organisaties, zoals armenverenigingen. Ik wilde dat gewoon even melden. Er zijn nog goede zaken in deze wereld.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Van Malderen, ik dank u voor uw vraag, want ik denk dat er inderdaad nog wat tandjes bij te steken zijn wat deze problematiek betreft en dat we heel wat kansen laten liggen.

Ik ben op de hoogte van het platform waarnaar u verwijst. Maar u weet ook dat dat een private, particuliere organisatie is waarvan die webstek zelfstandig werd opgericht. Dat is natuurlijk goed. Niet alles moet worden gedaan door de overheid. Wat privé kan worden gedaan, is ook zeker waardevol. Vooralsnog hebben ze nog geen contact opgenomen met mijn kabinet of de administratie. Maar ze mogen dat gerust doen, of anders wil ik zelf proactief contact opnemen om te kijken of we tot een goede wisselwerking en samenwerking kunnen komen tussen de overheid en hun organisatie.

U hebt mij concreet gevraagd of ik een aantal initiatieven kan bevestigen. We voeren er momenteel al twee uit. Ik heb in mijn beleidsnota ook al aangekondigd dat we daar meer op zullen inzetten. Maar de beleidsnotabespreking is pas in de week voor het kersteces afgerond. We zijn nu een week later, dus we hebben nog wel heel even de tijd om nieuwe initiatieven te bedenken. Ik denk dat het waardevol en zeer goed is om dat te doen. Ik zie wel nog een aantal knelpunten, waarop ik later zal terugkomen.

U weet dat wij 248.000 euro hebben toegekend als subsidie aan KOMOSIE vzw voor zogenaamde hefboomprojecten waarnaar u zelf hebt verwezen. Het is zeer goed om op verschillende fronten tegelijk te spelen, bijvoorbeeld sociale tewerkstelling in het kader van sociale economie, het bestrijden van armoede en dergelijke. Ik denk dat dat goed is. U weet volgens mij wat KOMOSIE vzw doet. Het zou ons te ver leiden om hierop in te gaan.

In een van de vorige vergaderingen heb ik minister Lieten bedankt voor het op touw zetten van RIMO Limburg. We zullen dat project blijven ondersteunen in het kader van het SALK-programma. Daarnaast wil ik ook in overleg met de betrokken actoren nagaan welke bijkomende initiatieven er nog mogelijk en nodig zijn en kunnen worden ondersteund.

Maar ik denk dat we hier een samenwerking hebben tussen verschillende beleidsdomeinen. Ik heb daarover al samengezeten met het kabinet van minister Schauvliege, die zelf al de problematiek van voedseloverschotten en dergelijke heeft aangekaart.

Ik denk dat ik vanuit de coördinatie van armoedebestrijding, maar ook zeker vanuit sociale economie, iets kan betekenen in deze problematiek.

Ik wil u toch nog wijzen op een knelpunt. U hebt zelf de supermarktketen Delhaize genoemd. Er zijn reeds andere gelijkaardige initiatieven, bijvoorbeeld in Kortrijk met Colruyt, denk ik. Het maakt niet uit. Elke grote supermarktketen of andere instelling die bereid is om mee te werken aan zulke dingen, is een goede zaak.

Maar ik merk wel dat er bepaalde hinderpalen zijn. De FOD Voedselveiligheid is – eufemistisch uitgedrukt – niet altijd de meest plooibare instelling. Ik besef natuurlijk dat je een aantal veiligheidsvoorschriften niet naast je kunt neerleggen, maar het is niet evident om bepaalde zaken te doen. Ik herinner me dat, als we het overschot van het eten bij vergaderingen van de Vlaamse Regering of uit het zelfbedieningsrestaurant van het Vlaams Parlement naar Poverello willen brengen, dat niet mag, door allerlei voorschriften in het kader van de voedselveiligheid.

Een ander knelpunt is dat het zeer moeilijk is om mensen te vinden, al dan niet op vrijwillige basis, om mee te helpen bij het ophalen van al die producten. Ik herinner me een zeer concreet voorbeeld in Antwerpen van de supermarkt die we niet meer zullen noemen, maar die in ieder geval heel veel vestigingen heeft op het grondgebied Antwerpen. Zij waren bereid om dagelijks middelen te bezorgen bij de daklozenopvang, in sociale restaurants, organisaties als Moeders voor Moeders, CAW's die ook voedselpakketten en dergelijke verdelen. Je stuit daar natuurlijk ook op het organisatorische probleem dat het niet evident is dat mensen zich daar na de reguliere werktijden voor willen inzetten. Delhaize en andere supermarktketens willen daaraan wel meewerken, maar zeggen dan bijvoorbeeld dat het pas vanaf 19 uur kan. Ik begrijp natuurlijk dat zij vanuit commercieel standpunt zoveel mogelijk willen verkopen. Zij worden elke dag geconfronteerd met heel veel overschotten en vinden het ook niet oké om dat allemaal weg te gooien.

Bovendien moet je zelf ook instaan voor de logistiek, wat niet altijd evident is. Ik denk dat het misschien goed zou zijn om vanuit de Vlaamse Regering een soort kader te creëren, proefprojecten op te starten in bepaalde steden en gemeenten die als voorbeeld kunnen dienen voor andere steden en gemeenten die dan al dan niet door het afsluiten van convenanten met organisaties die dat ook op zich willen nemen, kunnen volgen.

Ik denk dat we een klein duwtje in de rug moeten geven, omdat het anders jammer genoeg nooit van de grond zal komen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb op zijn minst de ambitie ervaren om er effectief mee aan de slag te gaan: een tandje bij steken, kansen grijpen, duwtjes geven. Ik begrijp dat het kort dag is na het goedkeuren van de beleidsnota.

Ik blijf wat op mijn honger zitten. Ik had graag meer zicht gekregen op de methode die u wenst te gebruiken. U zegt dat u de bestaande initiatieven die als hefboomproject hebben gediend, wilt bestendigen. Ik denk dat dat positief is. U zegt dat het goed is een kader te creëren. Is dat dan een ambitie van u? Bevestigt u dat u dat kader zult opzetten?

De aanleiding van mijn vraag was foodwe. Er is de retailer 'who shall not be named'. Er zijn heel wat andere initiatieven. De heer Hendrickx verwijst naar de veiling. Is het de bedoeling om met een call te werken? U zegt dat ze nog geen contact hebben opgenomen met u. Betekent dat dat we al die mensen de contactgegevens van uw kabinet moeten bezorgen? Of gaat u outreachend een inventaris opstellen van wat er gebeurt op het terrein? Is het de ambitie om in Vlaanderen op termijn tot een soort van gebiedsdekkend aanbod te komen, zij het dat je uiteraard niet alles kunt opvangen? Als het over naakte voedselveiligheid gaat, mag je natuurlijk geen compromissen maken.

Je kunt niet de schijn wekken dat er zoiets bestaat als voedsel dat geschikt is voor wie het kan betalen terwijl anderen het dan maar met wat overschotten moeten doen. U hebt dat geenszins gesuggereerd, maar ik denk dat bepaalde stellingnames van voedselveiligheid toch ook wel in die hoek te begrijpen zijn. Daarnaast is er heel vele marge om dingen te doen. Afgaand op uw beleidsnota en op uw antwoord heb ik eigenlijk te weinig zicht op het ambitieniveau dat u op het einde van deze legislatuur wilt halen en de methode die u zult hanteren om dat in verschillende stappen te bereiken. Misschien kan uw repliek me daar wijzer in maken.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: De twee initiatieven die ik heb vermeld, zijn heel waardevol, maar ze zijn ook redelijk lokaal, waar op zich niets mis mee is. Vandaar dat ik heb gezegd dat het nuttig zou zijn om vanuit Vlaanderen een aantal pilootprojecten op te starten zodat we een voorbeeldfunctie hebben en andere steden en gemeenten dat voorbeeld kunnen volgen, al dan niet met ondersteuning vanuit Vlaanderen. Ik maak me op dat vlak weinig illusies, mijnheer Van Malderen. Wanneer men verenigingen uit het middenveld of andere verenigingen wil inschakelen, dan moeten zij mensen in dienst nemen, bijvoorbeeld voor die ophalingen. Dat vereist een financiële ondersteuning. Ik denk concreet aan een aantal pilootprojecten in een aantal steden en gemeenten. Dat hoeven niet per definitie de grootste steden te zijn, dat kan ook in andere gemeenten waar de noden groot zijn. Het lijkt me belangrijk die steden en gemeenten te kiezen waar de noden het grootst zijn, en dat is niet altijd in de grootste steden.

Ik heb ook het plan over de sociale restaurants al uit de doeken gedaan. Dat kan ook een perfecte samenwerking en wisselwerking zijn. Bovendien is dan een klaverbladfinanciering mogelijk tussen de bevoegdheid Armoedebestrijding en Sociale Economie. Ik zie mogelijkheden in het project van de sociale restaurants, waar de voorzitter van het OCMW van Gent redelijk positief op heeft gereageerd. Hij is het idee zeer genegen en ziet er wel het nut van in, mits een tegemoetkoming van Vlaanderen. Als ik als bevoegd minister pilootprojecten wil opzetten in bepaalde steden en gemeenten, dan is het logisch dat ik daar de nodige middelen tegenover plaats. Zo niet, zal het project niet veel slaagkans hebben.

Ik wil best contact opnemen met het platform. Het lijkt me dom om allerlei ideeën te ontwikkelen die misschien al bestaan in hoofde van sommige mensen die daarin actief zijn. Ik zal mijn kabinet contact laten opnemen en die mensen uitnodigen. Ik denk dat we tot een uitwisseling van goede praktijken kunnen komen. Dat is in het belang van hen die het nodig hebben in deze maatschappij. We moeten dan ook met z'n allen de handen in elkaar slaan. Ik blijf ervan overtuigd, vandaar dat ik ter afronding terugkom op die pilootprojecten, dat de Vlaamse overheid het voorbeeld moet geven en daar middelen tegenover moet stellen. Op die manier kunnen we andere lokale besturen of andere besturen op hetzelfde goede idee brengen.

Mijnheer Van Malderen, ik vind uw suggestie zeer waardevol en zal er dan ook rekening mee houden.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, het zou nuttig zijn na te gaan wat het ambitieniveau is dat we op middellange termijn willen halen. Pilootprojecten opzetten is één zaak, maar het zou ook goed zijn indien we de ambitie zouden hebben om wat op lokaal vlak bestaat van de kust tot Maaseik te bundelen zonder dat dit allemaal van de Vlaamse overheid moet komen. We moeten proberen een aanbod te genereren dat ingaat op een problematiek die overal bestaat. Goede voorbeelden kunnen daar gidsend werken. Dat antwoord heb ik niet gekregen.

Ook de vraag hoe u die pilootprojecten ziet, hebt u niet beantwoord, maar ik veronderstel dat we daar op een later moment nog vragen over kunnen stellen. Ik noteer wel dat u ingaat op mijn suggestie en dat u die ambitie deelt. Er moet in dezen geen grote polemieken worden gevoerd; er moet vooral aan de slag worden gegaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Jelle Engelbosch tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de begeleiding van private huurders bij een uithuiszettingsprocedure – 635 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): In Vlaanderen wordt jaarlijks bij meer dan 15.000 huurders een procedure opgestart om hen uit hun huurwoning te zetten. De reden hiervoor is meestal dat ze de huur niet meer kunnen betalen. In 80 procent van de gevallen gaat het om huurders met een woning op de privémarkt. De begeleiding en ondersteuning van de centra algemeen welzijnswerk (CAW's) richt zich echter bijna uitsluitend op de sociale huurmarkt. Zo is er in het verleden veel gedaan om betalingsproblemen vroegtijdig op te sporen en zijn er een aantal pilootprojecten die hebben bewezen een nuttige bijdrage te kunnen leveren.

Uit cijfers van het pilootproject 'Bemoeizorg als crisisinterventie bij uithuiszetting' blijkt dat bij intensieve bemiddeling 88 procent van de trajecten positief werd afgerond. Een dergelijk resultaat werd eerder ook al door CAW Limburg geboekt.

Aangezien veel meer private dan sociale huurders met een uithuiszettingsprocedure te maken krijgen en hun begeleiding zeer beperkt is, heb ik nog een aantal vragen voor u.

Minister, staat u achter de begeleiding van private huurders in een uithuiszettingsprocedure, conform de procedure zoals die vandaag voor de sociale huurders bestaat? Indien dat het geval is, hoe zult u deze begeleiding organiseren?

Welke maatregelen zult u nemen om het aantal uithuiszettingsprocedures in te perken?

Welke initiatieven zult u nemen om dergelijke problemen in een vroeg stadium te ontdekken? Het lijkt me essentieel dat die problemen zo snel mogelijk worden gedetecteerd. Is er nazorg mogelijk voor huurders die hervallen en opnieuw in de problemen komen?

De voorzitter: Minister Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint (sp-a): Het gaat hier over twee belangrijke instrumenten. Een daarvan is het blijvend inzetten op woningen van sociale verhuurkantoren (SVK's) waardoor we dit soort problemen grotendeels kunnen vermijden. Daar is immers al voorzien in een begeleiding. Wanneer private eigenaars zo veel mogelijk hun woningen via een SVK verhuren, dan remediëren we al aan een aantal zaken die de heer Engelbosch heeft opgenoemd. Het tweede instrument is het Huurgarantiefonds. Minister, ik denk dat we daar blijvend op moeten inzetten. Ik heb gezien dat u ook die mening bent toegedaan. We moeten inzetten op sensibilisering en bekendmaking maar ook op het warm maken van eigenaars om in zo'n Huurgarantiefonds te stappen. Dat biedt zekerheid aan de eigenaars maar in de eerste plaats ook aan de huurders om niet uit huis te worden gezet. Minister, ik blijf ervoor pleiten dat u inzet op beide instrumenten zoals dat ook in het verleden het geval was. Die instrumenten moeten verder worden uitgebouwd. Daarmee zullen we niet alle uithuiszettingen kunnen vermijden, maar zetten we alvast een stap in de goede richting.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé (CD&V): Ik sluit me aan bij de vorige sprekers en wil erop wijzen dat de private huurmarkt alle aandacht verdient. Dat staat ook in de beleidsnota. Het voorkomen van uithuiszettingen moet een prioriteit zijn. Bij uithuiszettingen zijn er alleen maar verliezers, zowel bij de huurders als bij de verhuurders. Ik sluit me dan ook aan bij het pleidooi voor het Huurgarantiefonds dat we hier hebben besproken. Vandaag is een huurder afhankelijk van de verhuurder. Als de verhuurder niet aangesloten is bij het Huurgarantiefonds, bevindt de huurder zich in een zwakkere positie dan wanneer de verhuurder wel is aangesloten. Het Huurgarantiefonds is een heel goed middel. We moeten er alles aan doen om uithuiszettingen te voorkomen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, mijnheer Engelbosch, ik ben het met u eens dat niet alleen sociale huurders, maar ook de private huurders meer beschermd moeten worden in het licht van uithuiszettingen. We moeten zeker werken aan het voorkomen van uithuiszettingen, aan de preventie, dat is heel belangrijk.

Er zijn al een aantal initiatieven op lokaal niveau. Bijvoorbeeld in Antwerpen is er met het OCMW in 2013 een project gestart waarbij ook private huurders, verhuurders en hulpverleners, huurders met beginnende problemen konden aanmelden via een webformulier of telefonisch. Ze werden dan grondig bijgestaan, ze kregen onmiddellijk begeleiding van OCMW-medewerkers. Er werd ook onmiddellijk overgegaan op een dossier van schuldhulpbemiddeling en zo meer. Het is een heel goed lokaal initiatief.

Natuurlijk ligt de sleutel voor deze problematiek ook een beetje bij minister Vandeuren. Hij is dit heel genegen. Hij ziet heel veel heil in een goede woonbegeleiding, niet alleen van sociale huurders, maar ook van private huurders. Hij zal de nodige middelen blijven vrijmaken in het licht van woonbegeleiding.

Inzake initiatieven vanuit Wonen heeft met name mevrouw Hostekint verwezen naar het Huurgarantiefonds. We moeten dat absoluut als een waardevol instrument blijven bekijken.

Dat we de huursubsidie en de huurpremie beter op elkaar moeten afstemmen, zeggen we ook al een tijdje. Dat staat nu ook heel duidelijk in de beleidsnota. Het is niet zo eenvoudig, maar ik meen dat het nuttig is om ze op elkaar af te stemmen om ervoor te zorgen dat de middelen bij de juiste mensen terechtkomen.

De svk's versterken, moet absoluut. Mevrouw Hostekint heeft dat ook aangekaart. U weet dat ik dat al jaren zeg. Het kan een heel belangrijke actor in het woonbeleid zijn.

Natuurlijk is er ook de Woninghuurwet. Die is overgekomen sinds 1 juli 2014 en is een potentieel instrument voor de preventie van uithuiszetting. We zijn nu aan het bekijken hoe we die gaan implementeren, waar we die gaan veranderen. We moeten er natuurlijk voor zorgen dat we juridisch heel stevig in onze schoenen staan. We moeten opnieuw gaan zoeken naar een evenwicht tussen de rechten van de huurder en de rechten van de verhuurder, dat is heel belangrijk.

Velen zullen nu misschien denken dat dit een getelefoneerde vraag is. De heer Engelbosch kan beamen dat het niet zo is. Ik heb in het begin van deze week, gelet op het feit dat ik veel aandacht wil besteden aan de preventie van uithuiszettingen op de private woningmarkt, 312.000 euro vrijgemaakt. Ik kan u ook al zeggen waaraan ik de subsidies zal geven. Het gaat voor alle duidelijkheid

over de private woningmarkt. We richten ons op de preventie van uithuiszettingen en van dakloosheid.

Ik heb 60.000 euro aan het CAW Antwerpen gegeven, 36.000 euro aan CAW De Kempen, 46.000 euro aan CAW Oost-Brabant, 50.000 euro aan CAW Halle-Vilvoorde, 60.000 euro voor CAW Centraal-West-Vlaanderen en 60.000 euro aan CAW Oost-Vlaanderen. Begin deze week heb ik dit allemaal ondertekend. De middelen zijn voorlopig voor één jaar toegekend. Als het een succes is, is het belangrijk dat we dit zeker herhalen in de toekomst.

Uiteraard zal er worden samengewerkt met de gemeenten en steden in kwestie, met de politie en zeker ook met de verhuurders. Dat is essentieel om bij de eerste signalen de problemen proactief aan te pakken. De bedoeling is ook dat niet elke CAW het warm water opnieuw uitvindt, maar dat de goede praktijken actief worden gedeeld. Bepaalde CAW's hebben al wat meer ervaring, weliswaar vooral gefocust op de begeleiding van de huurders op de sociale woningmarkt. Die praktijkervaring kan zeker ook dienen voor de begeleiding van bewoners op de private huurmarkt.

Ik meen dat de periode van studies voorbij is, we moeten tot actie overgaan. Dat is de bedoeling achter de extra middelen, achter de 312.000 euro die ik in het begin van deze week heb vrijgemaakt. En voor alle duidelijkheid: ik heb ze vrijgemaakt vanuit mijn bevoegdheid Armoedebestrijding.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Voorzitter, minister, bedankt voor het antwoord. Ik kan er alleen maar tevreden mee zijn, want het is belangrijk dat we ook voor de private huurmarkt het nodige doen.

Ik hoorde mevrouw Hostekint daarstraks aanhalen dat we de problemen kunnen oplossen door meer in te zetten op de sociale verhuurkantoren. Dat is waar, maar dan zitten we eigenlijk al in een andere fase van woninghuur. We hebben het daar al over gehad in de vorige plenaire vergadering tijdens de bespreking van de beleidsnota's. Het gaat dan al niet meer over de zuivere private huurmarkt van verhuurder naar huurder, want dan is er al een tussenstation dat ondersteuning biedt. Mijn vraag was echt gericht op de verhuurder die verhuurt aan de huurder.

Iedereen erkent dat het Huurgarantiefonds een heel nuttige tool is. Ik hoor altijd dat we het meer bekend moeten maken. Ik heb al gezegd dat het minder complex moet worden gemaakt. Ik denk dat het redelijk bekend is bij de verhuurders en bij verhuurorganisaties. Velen vinden echter dat het sop de kool niet waard is, dat ze heel veel formulieren moeten invullen, gespreid over een heel lange periode. Als ze dan een vonnis van een rechter hebben, moeten ze nog van alles doen om dat te krijgen. Dat is een probleem.

Ik ben natuurlijk heel tevreden dat u geld vrijmaakt voor de ondersteuning van de CAW's. Ik ben iets minder tevreden dat CAW Limburg er voorlopig niet tussen zit. Daar kan misschien nog het nodige voor worden gedaan als ik eens heel diep in uw ogen kijk. (*Gelach. Rumoer*)

De heer Lorin Parys (N-VA): Het CAW Oost-Brabant is zeker ook vragende partij.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Het is heel belangrijk dat de OCMW's zich zelf heel proactief opstellen. Ze komen heel vaak bij de mensen thuis om een bemiddeling op te starten wegens achterstal van energiefacturen en dergelijke. Het zou goed zijn dat ze het initiatief nemen om te bekijken hoe het zit met de huurgelden, dat ze proactief zijn. Zo is er onmiddellijk een eerste detectie. Zo

kan contact worden opgenomen met de verhuurder om samen tot een oplossing te komen. Daardoor kan worden vermeden dat naar een rechter wordt gestapt.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben eigenlijk blij, maar ik ben ook een beetje verwonderd over de budgetten die werden vrijgemaakt. Ik heb reeds gezegd bij de bespreking van de beleidsnota dat de projecten Wonen-Welzijn nog lopende zijn. De evaluaties lopen af in augustus 2015. Toen werd gezegd dat op dat ogenblik zal worden bekeken welke beslissingen moeten worden genomen voor Wonen om maatregelen te nemen bij de problematiek van Wonen-Welzijn.

Ik ben tevreden met uw inspanning, minister, daarover gaat het niet. U hoort van de collega's dat er nog CAW's vragende partij zijn. Mijn vraag ging over het CAW Midden West-Vlaanderen. U hebt het genoemd, het valt in de prijzen. Dat CAW had nu net bij de projecten Wonen-Welzijn een dossier ingediend waarin woonbemiddeling heel actief zou zijn. Er zou heel goed worden uitgedokterd hoe aan preventie van uithuiszetting kon worden gedaan. U hebt beslist vanuit Armoedebestrijding, dat is schitterend.

Mijn vraag was enkel aan welke criteria men moest voldoen om als CAW extra budget te krijgen. Ik herhaal dat ik er voorstander van ben dat wordt ingezet op woonbemiddeling, maar ik zou graag weten hoe de keuze werd gemaakt en hoe er werd verdeeld.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, mijnheer Engelbosch, het is absoluut waar dat het Huurgarantiefonds te veel administratieve rompslomp met zich meebrengt. We hebben al verschillende keren gezegd dat we het moeten vereenvoudigen. We zullen dat ook doen.

Er wordt gevraagd hoe het komt dat bepaalde CAW's geld hebben gekregen en andere niet. Elk CAW heeft een oproep gekregen. Elk CAW kreeg de vraag. CAW Limburg, dat bij naam werd genoemd, hebben we zelf verschillende keren gecontacteerd met de vraag of het echt geen project wilde indienen. Het antwoord was "neen". Dus ja ... (*Rumoer*)

Limburg is blijkbaar een welvarende provincie, waar er geen problemen zijn. Alle gekheid op een stokje, we hebben wel degelijk een projectoproep gelanceerd. Iedereen die heeft ingetekend, heeft subsidies gekregen. U kunt dan ook concluderen dat de CAW's die ik niet heb genoemd, geen aanvraag hebben ingediend, noch een project.

Mevrouw Coppé, de projecten Wonen-Welzijn, dat is natuurlijk iets totaal anders. Ik heb ook heel duidelijk in de beleidsnota aangegeven dat de projecten die nu lopen, zullen worden geëvalueerd, en dat we die wellicht ook zullen voortzetten. Het budget van 312.000 euro dat ik nu heb vrijgemaakt, is geen geld dat van die projecten afgaat. Voor alle duidelijkheid, bij de projecten Wonen-Welzijn sta ik als minister bevoegd voor het woonbeleid in voor de infrastructuur en minister Vandeurzen voor heel de begeleiding en de omkadering. Die woonbegeleiding valt dus onder de bevoegdheid van collega Vandeurzen. Dat staat dus totaal los van deze nieuwe projecten. Het is geenszins mijn bedoeling om die 312.000 euro nu af te trekken van de engagementen die ik verder op mij zal nemen bij de projecten Wonen-Welzijn.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Kan er een overzicht worden gegeven van de subsidies die u hebt opgesomd? Kan dat bij het verslag worden gevoegd?

Bijvoorbeeld Mechelen heeft dat niet gedaan. Ik zal Mechelen dan wel aanschrijven om te vragen waarom ze niet hebben gereageerd.

Minister Liesbeth Homans: Ze zijn allemaal aangeschreven. Iedereen die heeft gereageerd, heeft geld gekregen.

De voorzitter: Dat komt sowieso in het verslag.

De vraag om uitleg is afgehandeld.